

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

12 червня 2019 року

м. Київ

№ 76

Про затвердження Змін до Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті

Відповідно до статей 7, 15, 40, 56 Закону України “Про Національний банк України” та з метою удосконалення порядку здійснення міжбанківського переказу коштів в Україні в національній валюті Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 16 серпня 2006 року № 320, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 06 вересня 2006 року за № 1035/12909 (зі змінами), що додаються (далі – Зміни).

2. Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку (Олександр Яблунівський) після офіційного опублікування довести до відома банків України та Державної казначейської служби України інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступника Голови Національного банку України Сергія Холода.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування, крім підпункту 4 пункту 2 Змін, який набирає чинності через 60 календарних днів з дня набрання чинності цією постановою.

Голова

Яків СМОЛІЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
12 червня 2019 року № 76

Зміни до Інструкції про міжбанківський
переказ коштів в Україні в національній валюті

1. У розділі I:

1) абзац шістнадцятий пункту 1 глави 1 виключити;

2) у главі 2:

абзац дванадцятий пункту 3 викласти в такій редакції:

“Електронний підпис є обов’язковим реквізитом міжбанківського електронного розрахункового документа.”;

главу доповнити новим пунктом такого змісту:

“6. Вимоги глави 2 розділу I, глав 2–6, 9 розділу II, розділу III, глави 1 розділу IV, глави 1, пунктів 1–9 глави 2, глави 3, пунктів 1–4, 6 глави 4, глави 5 розділу VI та розділу VIII цієї Інструкції поширюються на філію іноземного банку.”.

2. У розділі II:

1) у главі 1:

назву глави після слів “рахунку банку” доповнити словами “/філії іноземного банку”;

підпункт 2 пункту 1 після слова “нотаріально” доповнити словами “або підписом уповноваженого працівника Національного банку”;

главу після пункту 2 доповнити новим пунктом 3 такого змісту:

“3. Національний банк відкриває кореспондентський рахунок філії іноземного банку на підставі укладеного договору про кореспондентський рахунок у Національному банку України (додаток 1) та за умови подання керівником, головним бухгалтером філії іноземного банку належним чином оформлених таких документів:

1) заяви про відкриття кореспондентського рахунку в Національному банку України (додаток 2);

2) картки зі зразками підписів (додаток 3), засвідченими нотаріально або підписом уповноваженого працівника Національного банку (кількість примірників обумовлюється сторонами);

3) копії документа, що підтверджує взяття філії іноземного банку на облік відповідним контролюючим органом як платника податків, засвідченої в установленому законодавством України порядку;

4) копії документа, що підтверджує взяття філії іноземного банку на облік відповідним контролюючим органом як платника єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, засвідченої в установленому законодавством України порядку.”.

У зв'язку з цим пункти 3–9 уважати відповідно пунктами 4–10;

після пункту 4 доповнити главу новим пунктом 5 такого змісту:

“5. Філія іноземного банку в разі зміни свого місцезнаходження зобов'язана в місячний строк із дня внесення змін до електронної форми Державного реєстру банків подати до Національного банку документи, зазначені в підпунктах 3, 4 пункту 3 глави 1 розділу II цієї Інструкції.

Національний банк уносить відповідні зміни про місцезнаходження філії іноземного банку в картку зі зразками підписів у разі відповідності інформації про місцезнаходження, зазначеної в документах філії іноземного банку, відомостям, що містяться в електронній формі Державного реєстру банків.”.

У зв'язку з цим пункти 5–10 уважати відповідно пунктами 6–11;

підпункт 2 та перше речення підпункту 3 пункту 6 доповнити словами “або підписом уповноваженого працівника Національного банку”;

після пункту 7 доповнити главу новим пунктом 8 такого змісту:

“8. Філія іноземного банку в разі зміни свого найменування зобов'язана подати до Національного банку такі самі документи, що і під час відкриття рахунку, зазначені в пункті 3 глави 2 цієї Інструкції, а також унести зміни до договору про кореспондентський рахунок у Національному банку України або укласти новий договір. Реквізити “номер кореспондентського рахунку”, “код банку” можуть залишатися без змін на підставі письмового звернення керівника філії іноземного банку.”.

У зв'язку з цим пункти 8–11 уважати відповідно пунктами 9–12;

у пункті 9:

абзац перший після слів “рахунка банку” доповнити словами “/філії іноземного банку в Національному банку”;

перше речення абзацу другого викласти в такій редакції:

“Заява про закриття кореспондентського рахунку банку/філії іноземного банку в Національному банку може надаватися в електронній формі.”;

абзац третій після слова “банку” доповнити словами “/філії іноземного банку”;

пункт 10 після слів “банку”, “осіб” доповнити відповідно словами “/філії іноземного банку”, “, або Національним банком”;

пункт 11 доповнити словами “/філії іноземного банку”;
 у пункті 12:
 абзац перший доповнити словами “/філії іноземного банку”;
 абзац другий після слів “рахунку банку” доповнити словами “/філії іноземного банку”;

2) у пункті 2 глави 2 слова та літери “засобами системи ЕП” замінити словами і літерами “засобами системи електронної пошти Національного банку (далі – система ЕП)”;

3) у пункті 12 глави 3 слова і цифри “пунктом 7 глави 1 цього розділу” замінити словами і цифрами “пунктом 10 глави 1 розділу II цієї Інструкції”;

4) у главі 5:

пункти 4, 7, 8 викласти в такій редакції:

“4. Міжбанківські електронні розрахункові документи, прийняті ЦОСЕП у файловому режимі, групуються під час передавання інформації за адресатами і надсилаються отримувачам (файли В).

Файл В вважається одержаним і його сума відображається за технічним рахунком отримувача в ЦОСЕП за умови надходження від отримувача квитанції, що підтверджує успішне прийняття файла В.

Файл В, який не підтверджений безпосереднім учасником СЕП – отримувачем коштів до виконання процедур завершення банківського дня, автоматично квітується в ЦОСЕП під час виконання процедур завершення банківського дня для забезпечення завершеності розрахунків у СЕП у файловому режимі на кінець банківського дня.

ЦОСЕП надсилає безпосереднім учасникам СЕП перелік автоматично заквитованих файлів В у файлах-виписках V.B.

Безпосередні учасники СЕП зобов’язані отримати всі файли В, зазначені в файлах-виписках V.B, провести їх за рахунком, який ведеться в САБ або ВМПС для відображення стану кореспондентського рахунку банку, тим самим банківським днем.

Платежі з файлів-виписок V.B будуть зазначені у виписках з технічного рахунку (файл V.0) як заквитовані, а час квітування відповідатиме часу їх автоматичного підтвердження під час закриття банківського дня в ЦОСЕП.”;

“7. Департамент інформаційних технологій має право виконати квітування файла В до початку процедури завершення банківського дня у випадках, коли міжбанківський електронний розрахунковий документ має бути проведений за кореспондентським рахунком банку-отримувача до визначеного часу операційного дня.

8. Необхідною умовою завершення банківського дня учасником СЕП є:

1) звіряння інформації САБ з даними ЦОСЕП;

2) відображення на рахунках у САБ у цей банківський день міжбанківських електронних розрахункових документів, що надійшли від ЦОСЕП у підсумкових файлах дня.”;

пункт 9 виключити.

3. Глави 1, 2 розділу III викласти в такій редакції:

“Глава 1. Загальні вимоги щодо виконання міжбанківського переказу через кореспондентські рахунки, що відкриваються банками в інших банках

1. Міжбанківський переказ здійснюється банками на підставі міжбанківських розрахункових документів, що можуть бути передані на електронних чи паперових носіях.

Міжбанківський електронний розрахунковий документ має обов’язково містити реквізити документа, на підставі якого він сформований, відповідно до вимог пункту 3 глави 2 розділу I цієї Інструкції.

Міжбанківські розрахункові документи на паперових носіях мають бути автентифіковані банком як такі, що підписані уповноваженими особами банку-кореспондента.

2. Банк здійснює міжбанківський переказ у межах залишку коштів на кореспондентському рахунку банку-кореспондента, крім випадків, передбачених договором.

3. Програмно-технічне забезпечення, система захисту інформації та телекомунікаційні канали зв’язку, що використовуються банком для міжбанківського переказу, мають забезпечувати:

1) контроль за достовірністю інформації на всіх етапах її оброблення;

2) надійний багаторівневий захист інформації від несанкціонованої модифікації та несанкціонованого ознайомлення зі змістом електронних банківських документів на будь-якому етапі їх оброблення.

4. Банки мають право обирати форму подання міжбанківських розрахункових документів, виписок з кореспондентського рахунку (на паперових чи електронних носіях) і засоби зв’язку для їх передавання, обумовлені договором, за умови збереження цілісності та конфіденційності інформації.

Глава 2. Виконання банком платіжної вимоги/інкасового доручення (розпорядження) на примусове списання/стягнення коштів банку-кореспондента, документів про арешт коштів банку-кореспондента, зупинення

видаткових операцій банку-кореспондента, списання в безспірному порядку заборгованості банку-кореспондента та стягнення коштів банку-кореспондента за правочином про обтяження

1. Банк приймає і виконує платіжні вимоги на примусове списання коштів банку-кореспондента за його кореспондентським рахунком у порядку, визначеному нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, з урахуванням таких особливостей:

1) банк виконує примусове списання коштів банку-кореспондента за платіжною вимогою в кінці третього операційного дня (ураховуючи день її надходження), якщо інший строк не встановлений законодавством України, та відповідно до підстав, установлених законодавством України;

2) банк визначає наявну для списання суму за платіжною вимогою в строк і в порядку, передбачені нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, і зберігає її на кореспондентському рахунку банку-кореспондента до виконання платіжної вимоги.

2. Банк приймає і виконує інкасові доручення (розпорядження) на стягнення коштів з кореспондентського рахунку банку-кореспондента в порядку, визначеному нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, з урахуванням особливостей, обумовлених у пункті 1 глави 2 розділу III цієї Інструкції.

3. Банк приймає і виконує документи про арешт коштів банку-кореспондента за його кореспондентським рахунком у порядку, визначеному нормативно-правовим актом Національного банку про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті, з урахуванням таких особливостей:

1) якщо на кореспондентському рахунку банку-кореспондента недостатньо коштів до визначеної документом про арешт суми, то банк зупиняє власні видаткові операції банку-кореспондента за цим рахунком у межах суми, на яку накладено арешт, тобто до забезпечення на кореспондентському рахунку банку-кореспондента визначеної документом про арешт суми коштів;

2) якщо арешт на кошти банку-кореспондента накладено без встановлення суми, то банк зупиняє власні видаткові операції банку-кореспондента за його кореспондентським рахунком до отримання відповідних документів щодо списання суми або зняття арешту з коштів.

4. Банк у разі запровадження тимчасової адміністрації в банку-кореспонденті та наявності документів про арешт коштів на кореспондентському рахунку банку-кореспондента, що надійшли до банку до запровадження тимчасової адміністрації в банку-кореспонденті:

1) продовжує обліковувати документи про арешт коштів банку-кореспондента на відповідному позабалансовому рахунку;

2) повідомляє орган/приватного виконавця, який прийняв (надіслав) документ про арешт коштів, про запровадження тимчасової адміністрації в банку-кореспонденті.

5. Банк приймає і обліковує на відповідному позабалансовому рахунку документи про арешт коштів банку-кореспондента, що надійшли під час тимчасової адміністрації, без виконання та повідомляє орган/приватного виконавця, який прийняв (надіслав) документ про арешт коштів, про запровадження тимчасової адміністрації в банку-кореспонденті.

Банк списує документи про арешт коштів банку-кореспондента, які надійшли до запровадження тимчасової адміністрації та/або під час тимчасової адміністрації, з відповідного позабалансового рахунку в разі отримання документів про зняття арешту з коштів банку-кореспондента.

Банк у разі припинення тимчасової адміністрації в банку-кореспонденті у зв'язку з виконанням інвестором відповідно до умов договору купівлі-продажу акцій (паїв) заходів щодо приведення діяльності банку-кореспондента у відповідність до вимог законодавства України виконує документи про арешт коштів банку-кореспондента на початку наступного операційного дня за днем припинення тимчасової адміністрації в порядку, визначеному пунктом 3 глави 2 розділу III цієї Інструкції.

Банк у разі прийняття Національним банком рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідацію банку-кореспондента повертає без виконання документи про арешт коштів банку-кореспондента, які надходять після прийняття зазначеного рішення, або були прийняті банком, списуючи ці документи з відповідного позабалансового рахунку.

6. Банк виконує рішення суду про зупинення видаткових операцій банку-кореспондента за його кореспондентським рахунком, яке винесене за зверненням контролюючого органу і надійшло до банку безпосередньо від суду/державного виконавця/контролюючого органу, у день його надходження шляхом зупинення власних видаткових операцій банку-кореспондента за цим рахунком.

Банк обліковує рішення суду за відповідним позабалансовим рахунком.

Відновлення власних видаткових операцій банку-кореспондента за його кореспондентським рахунком здійснюється відповідно до законодавства України.

7. Банк у разі відкриття кореспондентського рахунку банку-кореспонденту, щодо якого є публічне обтяження рухомого майна, накладене державним/приватним виконавцем, зупиняє власні видаткові операції банку-кореспондента з такого рахунку на суму обтяження.

Відновлення власних видаткових операцій банку-кореспондента за його кореспондентським рахунком здійснюється у випадку, визначеному Законом України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”, у порядку, установленому договором та внутрішніми процедурами банку.

8. Банк зобов’язаний здійснити списання в безспірному порядку заборгованості банку-кореспондента (далі – банк-боржник) перед Національним банком, оснований на здійсненому рефінансуванні, з кореспондентського рахунку банку-боржника відповідно до статті 73 Закону України “Про Національний банк України”.

Банк здійснює списання в безспірному порядку заборгованості банку-боржника на підставі вимоги Національного банку.

Вимога Національного банку має містити таку інформацію:

- 1) номер та дату складання (число, місяць, рік);
- 2) передбачені законодавством України підстави, відповідно до яких Національний банк має право на списання в безспірному порядку заборгованості з рахунків банку-боржника;
- 3) код платника, найменування платника, номер рахунку платника;
- 4) найменування та код банку платника;
- 5) код отримувача, найменування отримувача, номер рахунку отримувача;
- 6) найменування та код банку отримувача;
- 7) суму цифрами та словами;
- 8) призначення платежу.

Вимога Національного банку оформляється як електронний документ, підписаний електронним підписом уповноваженої особи, прирівняним відповідно до закону до власноручного, та надсилається засобами системи ЕП для виконання банку, у якому відкритий кореспондентський рахунок банку-боржника.

Банк, у якому відкритий кореспондентський рахунок банку-боржника, здійснює списання в безспірному порядку коштів з кореспондентського

рахунку банку-боржника за меморіальним ордером, сформованим банком на підставі вимоги Національного банку з урахуванням особливостей, визначених у пункті 1 глави 2 розділу III цієї Інструкції.

Банк, у якому відкритий кореспондентський рахунок банку-боржника, зобов'язаний повідомити Національний банк про виконання (часткове виконання) або про неможливість виконати вимогу Національного банку через брак коштів на кореспондентському рахунку банку-боржника.

9. Банк приймає та бере на облік повідомлення обтяжувача про наявність підстав на звернення стягнення на предмет обтяження, предметом якого є майнові права на кошти на кореспондентському рахунку банку-кореспондента та/або повідомлення банку-кореспондента про вчинення правочину, предметом якого є обтяження майнових прав на кошти, що обліковуються на кореспондентському рахунку банку-кореспондента (далі – правочин про обтяження) відповідно до статті 1074 Цивільного кодексу України та Закону України “Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень”.

Банк із дня взяття повідомлення на облік за відповідним позабалансовим рахунком забезпечує протягом чинності правочину про обтяження наявність коштів на кореспондентському рахунку банку-кореспондента в розмірі, зазначеному в повідомленні щодо вчинення правочину про обтяження, якщо інше не передбачено цим правочином.

Банк зупиняє власні видаткові операції банку-кореспондента (у випадках, передбачених правочином про обтяження) до забезпечення на кореспондентському рахунку банку-кореспондента суми коштів, визначеної умовами обтяження, якщо сума коштів на кореспондентському рахунку банку-кореспондента менша від суми, зазначеної в повідомленні щодо вчинення правочину про обтяження.

Банк зупиняє власні видаткові операції банку-кореспондента за його кореспондентським рахунком (у випадках, передбачених правочином про обтяження) до виконання договірною списання коштів із кореспондентського рахунку банку-кореспондента за платіжною вимогою обтяжувача, який установив таке обтяження, якщо в правочині про обтяження не визначена сума коштів на кореспондентському рахунку банку-кореспондента, що підлягає обтяженню.

Сума коштів на кореспондентському рахунку банку-кореспондента, що підлягає обтяженню, може бути зменшена в разі часткової сплати за платіжною вимогою обтяжувача, який установив таке обтяження, або в разі отримання письмової згоди цього обтяжувача на виконання банком-кореспондентом міжбанківського переказу коштів, унаслідок якого сума коштів на кореспондентському рахунку банку-кореспондента буде меншою від суми, визначеної умовами обтяження.

Банк забезпечує стягнення коштів за правочином про обтяження з кореспондентського рахунку банку-кореспондента шляхом договірною

списання відповідно до нормативно-правового акта Національного банку про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті.”.

4. Розділ VII виключити.

У зв'язку з цим розділи VIII, IX уважати відповідно розділами VII, VIII.

5. У додатках до Інструкції:

1) у додатку 1:

у пункті 1.2 розділу 1 слова “Відкриття (переоформлення, закриття)” замінити словами “Відкриття/закриття”;

у пункті 2.3 розділу 2:

в абзаці другому слова “правильно оформлених” замінити словами “належним чином оформлених”;

в абзаці шостому слово “банківської” виключити;

2) у додатку 3:

після слів “Посвідчувальний напис нотаріуса відповідно до законодавства України” доповнити словами “або підпис уповноваженого працівника Національного банку України”;

у примітці 1 слово і цифру “пункту 4” замінити словом і цифрою “пункту 6”.

6. У тексті Інструкції посилання на розділ IX замінити посиланням на розділ VIII.

Директор Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку

Олександр ЯБЛУНІВСЬКИЙ

ПОГОДЖЕНО

Заступник Голови

Національного банку України

С. ХОЛОД

_____ (підпис)

_____ 2019 року

_____ (дата)